

УДК 378.1:331.105.22

ЗАРПЛАТНИЙ РЕЙТИНГ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ — 2018 за версією журналу “Гроші”¹

Традиційно пропонуємо зарплатний рейтинг українських вищих навчальних закладів, який щороку, уже одинадцять, складає редакція журналу “Гроші” на основі опитування роботодавців.

Ключові слова: вищі навчальні заклади, вимоги ринку праці, українські роботодавці, молодий спеціаліст, претендент на посаду.

Одинадцятий рейтинг вищів, складений журналом “Гроші”, особливих несподіванок не дав. Роботодавці, як і раніше, віддають перевагу випускникам навчальних закладів з ім'ям, але при цьому прискіпливо оцінюють навички, отримані студентами під час навчання. Вони мають набагато більшу вагу, ніж “гарний” диплом, який, буває, не відображає реальний рівень знань молодого спеціаліста. І така тенденція в наступні роки буде посилюватись.

Основні вимоги, які висувають роботодавці до випускників вищів:

1. На диплом ніхто не зважає, якщо студент не має знань і досвіду.
2. Проходження практики і стажувань значно підвищує шанси працевлаштуватися, але за інших рівних умов диплом має значення.
3. Широкий кругозір і знання за межами програми — вагомий аргумент під час співбесіди, але потрібно вміти їх показати.
4. Знання іноземної мови вже необхідне у будь-якій професії. Англійська — must have, інші — залежно від конкретної галузі.
5. В АПК, будівництві та IT амбіційні та цілеспрямовані випускники можуть конкурувати з досвідченими претендентами на посаду.

¹ Друкується за: Гроші. — 2018. — № 5 (367). — 15—28 березня; <http://dengi.ua/archive/articles/302645-Zarplatnyj-rejting-vuzov-2018> © Dengi.ua

6. ЗП молодих спеціалістів — нижча за середню на ринку, але у найефективніших вона швидко зростає у 1,5—2 рази.

Розрив між якістю університетської підготовки студентів і реальними запитамі роботодавців з кожним роком збільшується. Теоретична база у вітчизняних вишах, як і раніше, досить солідна. Проте студентам помітно не вистачає практики. Бракує знань, які можуть дати лише представники ринку, так само, як і навичок, що здобуваються у процесі стажувань і практик. На жаль, цій складовій навчального процесу більшість вишів не приділяють належної уваги.

Утім, останнім часом компанії все частіше беруть на стажування випускників або студентів старших курсів і готують їх “під себе”. Звичайно, спочатку на високу зарплату такі здобувачі претендувати не можуть. Але найамбітніші серед них мають хороший шанс не тільки здобути досвід, а й отримати у майбутньому високооплачуване місце роботи.

Крім того, з кожним роком Міністерство освіти і науки України запроваджує жорсткіші правила вступу до вишів. Якщо у 2016 році можна було подавати 15 заяв на п'ять спеціальностей, то у 2017 році можна одночасно подати дев'ять заяв на чотири спеціальності. У 2018 році можна буде подати максимум сім заяв на чотири спеціальності. До того ж, другий рік поспіль за новим принципом нараховується стипендія — її отримують близько 40 % від загальної кількості тих, хто навчається за кошти бюджету. Усе це змушує студентів ще під час пошуку вишу уважно ставитися до вибору майбутньої професії, а у процесі навчання окремо приділяти увагу отриманню додаткових знань, стажуванню та практичній роботі.

Як ми рахували

Представлений рейтинг вишів — уже одинадцятий, підготовлений редакцією. При цьому компанії, які брали участь в опитуванні, уперше не обмежувалися запропонованим переліком навчальних закладів, а пропонували і власні варіанти. Хоча така можливість у них була від самого початку. Про що свідчить поповнення списку вишів роботодавців із власних міркувань? Про те, що вони не надто покладаються на рівень знань та навички фахівців, яких готують найбільші виші. І вони готові наймати випускників “не брендових” навчальних закладів, які на практиці виявляються більш кваліфікованими й амбітними, ніж їхні колеги з престижними дипломами.

Учасником рейтингу може стати будь-який виш. Список університетів поступово оновлюється. До цьогорічного рейтингу, як і до попереднього (у 2017 році), після перерви повернулися виші з Луганської та Донецької областей, які були переміщені із зони АТО на територію, підконтрольну Україні.

Для оцінювання провідні українські виші ми вносимо до кількох переліків — за спеціальностями, у межах яких їх оцінюють. До 2013 року включно було п'ять переліків — гуманітарні, технічні, юридичні, економічні, будівельні. Але з огляду на зростання ролі агропромислового сектору п'ятий рік по-

спіль ми оцінюємо також навчальні заклади, які готують фахівців у сфері сільського господарства.

Звичайно, останнє слово — за роботодавцями. Саме вони виставляють оцінки і, фактично, визначають, які місця виші займуть у черговому рейтингу. Кожному з навчальних закладів роботодавці могли поставити одну з чотирьох оцінок (або проміжне значення). Мінімальна становить “0”, що означає “скоріш за все я не візьму на роботу”. Трохи вище — “2”, що означає згоду взяти на зарплату, нижчу за середню на ринку для цієї категорії фахівців, якщо немає альтернативи. Оцінку “5” ми радили давати в тому випадку, якщо роботодавець не проти такої кандидатури і може взяти на зарплату, середню на ринку для цієї категорії фахівців. Найвище значення — “10” — вказує на готовність роботодавця взяти випускника на роботу і запропонувати зарплату, вищу за середню на ринку.

Лідери та аутсайдери

Незалежно від спеціальності, серед лідерів рейтингу — практично ті самі виші. Якщо, наприклад, порівняти з 2012 роком, то найкращих економістів, на думку роботодавців, так само випускають КНУ ім. Тараса Шевченка, Києво-Могилянська академія, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана, НТУУ “КПІ” та Львівський національний університет ім. Івана Франка. Серед аутсайдерів традиційно залишилися Одеська національна академія харчових технологій і столичний Національний університет харчових технологій. Деякі компанії звернули увагу на те, що непоганих економістів готують Хмельницький університет економіки і підприємництва, харківський Університет банківської справи та Дніпропетровський університет економіки і права.

На гуманітарному “олімпі” теж усе стабільно. Лідери — Києво-Могилянська академія, КНУ ім. Тараса Шевченка, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна та Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди.

За шість років помітно зміцнив позиції Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. Разом з тим, спустилися до “рейтингового підвалу” київський Інститут реклами та Київський національний університет культури і мистецтв. Як виявилось, роботодавці цінують також випускників Галицької академії з Івано-Франківська, Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, Луцького національного технічного університету та Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Найбажаніших юристів багато років поспіль готують КНУ ім. Тараса Шевченка, Києво-Могилянська академія, Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого (Харків), Львівський національний університет ім. Івана Франка та Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана. Підви-

щився рівень фахівців у сфері юриспруденції, яких випускають Харківський національний економічний університет ім. В.Н. Каразіна, Дніпропетровський національний університет і Київський університет права НАН України. При цьому роботодавці не дуже хвалять випускників Академії управління МВС України, Національної академії управління та Сумського державного університету.

А от у рейтинзі технічних вишів із 2012 року відбулися помітні зміни. Лідер, щоправда, той самий — Київський політех. А ось на друге з п'ятого місця піднялася Львівська політехніка, а на четверте з одинадцятого злетів Одеський національний політехнічний університет. Також до п'ятірки кращих увійшов Харківський національний університет радіоелектроніки. Несподівано скотився з другого на шосте місце КНУ імені Тараса Шевченка. Але найгірше з підготовкою “технарів” у Дніпропетровського державного політехнікуму, Донецького національного університету економіки і торгівлі імені М. Туган-Барановського (переміщений) та в Одеської державної академії холоду. До слова, опитані роботодавці вважають, що незаслужено обділили увагою технічних фахівців, яких готують Національний університет кораблебудування, Чорноморський державний університет ім. Петра Могили та Херсонський державний університет.

В АПК користуються попитом дипломи Національного університету біоресурсів і природокористування України, КНУ ім. Тараса Шевченка, Донецького національного університету (переміщеного) та Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана, який, до слова, у 2014 році посідав лише шотирнадцяте місце. Набагато кращою стала думка роботодавців про Білоцерківський державний аграрний університет, а також про Херсонський державний аграрний університет. Водночас, на думку опитаних компаній, погіршилася якість освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва та Сумському національному аграрному університеті. Не змінилася думка роботодавців і про студентів будівельних вишів. Найбільшою повагою користуються випускники КПІ, Київського національного університету будівництва і архітектури, Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури і Львівської політехніки. Більше балів у нинішньому рейтингу порівняно з 2012 роком отримав Національний авіаційний університет, менше — київський Національний транспортний університет та Придніпровська державна академія будівництва і архітектури. Серед аутсайдерів залишаються Криворізький технічний університет та Луганський національний аграрний університет (переміщений).

Гуманітарії — на борт!

Криза поступово відступає, і PR-менеджери, маркетологи, SMM і digital-фахівці, які в багатьох компаніях потрапили під скорочення, знову користуються попитом. Але проблема в тому, що навіть теоретична підготовка ви-

пускників (не кажучи вже про практичну), як правило, не відповідає очікуванням роботодавців.

“Ми звертаємо увагу на активність поза навчанням. Якщо студент на третьому курсі не працює, не має досвіду волонтерської діяльності, то він нам точно не цікавий”, — зізнається Іветта Делікатна, партнер агентства E’Comm. Іншими словами, якщо у студента, крім диплома, за плечима немає ніякого практичного досвіду, знайти роботу йому буде непросто.

Водночас у сфері маркетингу і реклами дуже цінують особистісні якості претендентів. Буває, що під час співбесіди на перший план виступають комунікабельність, вміння працювати в команді, стресостійкість. “Виш не так важливий, набагато більше можна зрозуміти під час співбесіди й особистого спілкування. Ми дивимося на талановитих фахівців, на тих, хто адекватно реагує на критику, виявляє працьовитість і зацікавленість”, — наводить приклад Олексій Зінченко, засновник освітнього центру Grade Education Center.

Щоправда, на надто високу зарплату молодим спеціалістам-гуманітаріям розраховувати однозначно не варто. Це саме той випадок, коли оклади зростають пропорційно накопиченому досвіду. Зі старту ж роботодавці пропонують на 10-15 %, а іноді і на 50 % нижче за ринок. **Підсумок:** здобувачеві-гуманітарію вкрай бажано з перших курсів “прокачувати” професійні навички, вчитися майстерності комунікації і ведення переговорів. Ну і, звичайно, знання іноземних мов теж не завадить.

Рейтинг вишів, які готують фахівців гуманітарної сфери, наведений у табл. 1.

Таблиця 1. Рейтинг вишів, які готують гуманітаріїв

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Національний університет “Києво-Могилянська Академія”	8,08	1	1
КНУ ім. Тараса Шевченка	8,23	2	2
Львівський національний університет імені Івана Франка	7,38	3	5
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	6,55	4	3
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди	6,40	5	6
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	6,36	6	9
Київський національний лінгвістичний університет	6,23	7	4

Закінчення табл. 1

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова (Київ)	6,17	8	8
Дніпропетровський національний університет ім. Олесея Гончара	6,09	9	7
Національний університет “Острозька академія”	5,91	10	10
Донецький національний університет (переміщений)	5,82	11	11
Національний авіаційний університет (Київ)	5,50	12	13
Український католицький університет (Львів)	5,44	13	ну*
Запорізький національний університет	5,30	14	12
Київський університет туризму, економіки та права	4,90	15	17
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ)	4,90	16	ну*
Хмельницький гуманітарно-педагогічний інститут	4,89	17	14
Інститут реклами (Київ)	4,80	18	16
Київський національний університет культури та мистецтв	4,70	19	15

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

Буква закону

Вітчизняні виші свого часу випускали велику кількість юристів і адвокатів, в результаті ринок праці перенаситився правознавцями. Але, попри це, попит на хороших юристів залишається досить високим. При цьому юридичні компанії вельми вимогливі при підборі працівників. Вони надають перевагу випускникам “брендових” вишів, таких як КНУ імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Харківський університет ім. Ярослава Мудрого. Але, як і інші роботодавці, юрфірми беруть до уваги не лише знання, а й досвід. “Якщо під час співбесіди ми бачимо цікавого кандидата, який не є випускником згаданих вище вишів, ми обов’язково звернемо на нього увагу, на його знання і практичний досвід”, — зазначає Ірина Матяшек, HR менеджер юридичного бюро ЄПАП Україна.

Серед додаткових вимог, які висувають до юристів-початківців, — знання однієї або кількох іноземних мов на “просунутому” рівні, навички ведення ді-

лового листування, вміння орієнтуватися у законодавстві й відстежувати зміни у нормативно-правовій базі, аналізувати її. “Для нас важливі гнучкість, креативне мислення, відповідальність, комунікабельність, вміння вловлювати тренди і навчатися”, — пояснює Вікторія Калініна, HR-директор компанії “Ліга: Закон”.

До речі, юридичні компанії — одні з небагатьох, хто готовий інвестувати у розвиток своїх співробітників і шліфування їхніх професійних навичок. “У нас існує система тренінгів. Деякі з них обов’язкові. Йдеться про вдосконалення навичок комунікації, ділового листування, визначення мети і тайм-менеджмент”, — коментує Денис Бугай, адвокат і партнер юридичної компанії “VB Partners”. Тільки ось молодим юристам варто приготуватися до того, що починати свій кар’єрний шлях вони будуть зі скромних окладів, які на 30-40 %, а то і в 1,5-2 рази нижчі, ніж у більш досвідчених колег.

Підсумок: затребуваний юрист повинен не тільки мати диплом престижного вишу, а й всебічно розвиватися паралельно з навчальним процесом. А наявність закордонного стажування або ступеня LL.M (магістр права) значно підвищить шанси отримати високооплачуване місце роботи відразу після навчання.

Рейтинг вишів, які готують юристів, наведений у табл. 2.

Таблиця 2. Рейтинг вишів, які готують юристів

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
КНУ ім. Тараса Шевченка	8,50	1	1
Національний університет “Києво-Могилянська Академія”	8,17	2	2
Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого (Харків)	8,11	3	3
Львівський національний університет імені Івана Франка	6,35	4	4
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана	5,67	5	6
Одеська національна юридична академія	5,44	6	5
Академія адвокатури України (Київ)	5,44	7	7
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	4,73	8	12
Дніпропетровський національний університет	4,53	9	11
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	4,53	10	10
Київський університет права НАН України	4,40	11	15

Закінчення табл. 2

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Донецький національний університет (переміщений)	4,38	12	9
Національний університет Державної митної служби України (Ірпінь)	4,38	13	17
Академія управління МВС України (Київ)	4,20	14	8
Національний університет “Острозька академія”	4,20	15	13
Запорізький національний університет	3,87	16	19
Донецький державний університет управління (переміщений)	3,73	17	ну*
Національний авіаційний університет (Київ)	3,73	18	16
Національна академія управління (Київ)	3,27	19	21
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського (Київ)	3,13	20	ну*
Сумський державний університет	3,13	21	18

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

Технології та інновації

Інженери та ІТ-фахівці цінуються, як і раніше. Вони потрібні як в українських компаніях у сфері телекомунікацій та інших високотехнологічних галузях бізнесу, котрі зацікавлені в автоматизації та упровадженні сучасних технологічних рішень, так і великим світовим корпораціям, які “пилососять” українських спеціалістів.

Найбільшим попитом користуються випускники за напрямками комп'ютерна інженерія та комп'ютерні науки, телекомунікаційні системи та мережі, прикладний та системний аналіз, інформаційні технології, кібернетика, радіофізика, електроніка і комп'ютерні системи. Але, попри те, що вищі випускають щороку кілька тисяч фахівців з технічною освітою, у них, як і в інших напрямках, є хороша теоретична підготовка, але при цьому кульгає практика.

“Через застарілі програми навчання багато студентів ще під час навчання втрачають інтерес до професії. І після випуску вони часто не відповідають реальним потребам того бізнесу, який їх наймає”, — зізнається Олександр Прищепя, заступник генерального директора компанії “С-Інжиніринг”. Студенти з “голими” знаннями нікому не потрібні. Роботодавець, наймаючи на роботу випускника, вимагає, щоб у нього був хоча б мінімальний досвід за фахом, а також солідний багаж практики поза навчальною програмою.

Хоча набити руку — це не проблема, оскільки роботодавці часто вже з перших курсів беруть студентів на стажування.

“Великі ІТ-компанії мінімум один-два рази на рік запрошують випускників до інтернатури з подальшим працевлаштуванням. Перед цим кандидати повинні пройти кілька етапів відбіркового тестування, яке допомагає оцінити рівень мінімальних технічних навичок і знання англійської мови”, — розповідає Анастасія Шидловська, рекрутер компанії “Capital Recruiters Ltd”.

До речі, багато початківців в ІТ-галузі, навчаючись у вищі, намагаються втілити свої знання у готові проекти (наприклад, розробляють мобільні додатки). Це теж може стати для них своєрідним “вхідним квитком” у пошуках роботи.

Відчутну конкуренцію технічним фахівцям складають “перебіжчики” з інших професій, які закінчили спеціалізовані курси або займалися самоосвітою. Роботодавці називають таких претендентів switcher і досить охоче приймають їх до штату.

“Ці кандидати надзвичайно мотивовані, оскільки прийняли усвідомлене рішення змінити професію. Більшість із них отримують необхідний теоретичний бекграунд самостійно і на співбесіду приходять з необхідним набором технічних знань”, — розповідає Максим Почебут, директор освітніх програм ЕРАМ Ukraine.

Що стосується оплати праці, то на ІТ-ринку вона залишається однією з найвищих. Звичайно, на перших етапах оклад не буде вражаючим. Але якщо співробітник себе добре зарекомендує, він швидко виросте в ціні. “Коли у фахівця вже є комерційний досвід 2-3 роки, його рівень зарплати буде істотно вищим (орієнтир на рівень джуніор+/мідл)”, — пояснює Андрій Со-мов, training manager Sigma Software.

Підсумок: ІТ-фахівцям важливо вже з перших курсів знайти місце для стажування і працювати над власними проектами. Інакше заручитися підтримкою роботодавця буде дуже складно.

Рейтинг вищів, які готують технарів, наведений у табл. 3.

Таблиця 3. Рейтинг вищів, які готують технарів

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Національний університет “Львівська політехніка”	7,06	1	5
НТУУ “Київський політехнічний інститут”	6,94	2	1
НТУ “Харківський політехнічний інститут”	6,50	3	3
Одеський національний політехнічний університет	6,27	4	11

Закінчення табл. 3

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Харківський національний університет радіоелектроніки	6,14	5	8
КНУ ім. Тараса Шевченка	6,12	6	2
Запорізький національний технічний університет	5,83	7	12
Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка	5,73	8	ну*
Донецький національний технічний університет (переміщений)	5,67	9	7
Національний університет харчових технологій (Київ)	5,62	10	6
Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара	5,62	11	13
Київський національний університет будівництва та архітектури	5,58	12	14
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова	5,50	13	16
Запорізька державна інженерна академія	5,50	14	21
Національна металургійна академія України (Дніпро)	5,45	15	17
Національний авіаційний університет (Київ)	5,44	16	4
Національний гірничий університет (Дніпро)	5,36	17	15
Національний транспортний університет (Київ)	5,25	18	9
Сумський державний університет	5,09	19	24
Одеська національна академія харчових технологій	5,00	20	10
Кременчуцький державний політехнічний університет ім. М.В. Остроградського	4,91	21	22
Дніпропетровський державний політехнікум	4,70	22	19
Донецький національний університет економіки та торгівлі ім. М. Тугана-Барановського (переміщений)	4,50	23	18
Одеська державна академія холоду	4,36	24	20

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

І у полі, і в саду

Маємо гарні новини для майбутніх аграріїв: роботодавці не тільки шукають молодих агрономів, тваринників, механізаторів, ветеринарів, але й готові непогано їм платити. Причому деякі компанії обирають саме “свіжу кров”.

“Якщо вакансія не “горить” і у нас немає необхідності знайти заміну висококласному фахівцеві, ми віддаємо перевагу випускникам”, — запевняє Андрій Васильченко, заступник директора АПК ВНІС.

Назва вишу і його престижність у сільському господарстві особливої ролі не грають. Компанії більшою мірою враховують знання, амбіції здобувача і його бажання розвиватися, досягати результату.

“Близько 5—10 % наших нових співробітників — це випускники вишів. Враження під час особистої співбесіди, інтереси, мотивація, навички, отримані за період навчання, можуть оцінюватися навіть вище, ніж “червоний” диплом”, — пояснює Андрій Жарій, генеральний директор “Аурум Груп”.

Оклад молодим фахівцям пропонують, як правило, на рівні середнього по ринку або трохи нижче. Усе залежить, по-перше, від посади, а по-друге, наскільки затребуваною є спеціальність на ринку праці.

“Рівень зарплати визначається залежно від важливості посади і її впливу на бізнес-процеси підприємства. Кандидати проходять відбір, у рамках якого оцінюються їхні компетенції, які могли бути отримані у виші, на попередніх місцях роботи, додаткових тренінгах, освітніх програмах”, — розповіли “Грошам” у прес-службі компанії “Kormotech”.

Підсумок: у сільському господарстві важливі не престижність вишу, а глибокі фахові знання та вміння застосовувати їх на практиці. Такі випускники цінуються найбільше і можуть претендувати на гідну зарплату.

Рейтинг вишів, які готують фахівців АПК, наведений у табл. 4.

Таблиця 4. Рейтинг вишів, які готують фахівців АПК

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Національний університет біоресурсів та природокористування України (Київ)	6,71	1	1
КНУ ім. Тараса Шевченка	5,00	2	4
Донецький національний університет (переміщений)	5,00	3	5
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана	4,40	4	14
Дніпропетровський державний аграрний університет	4,33	5	6

Закінчення табл. 4

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Білоцерківський державний аграрний університет	4,29	6	12
Херсонський державний аграрний університет	4,14	7	13
Луганський національний аграрний університет (переміщений)	4,00	8	9
Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського (переміщений)	4,00	9	17
Уманський національний університет садівництва	3,80	10	18
Вінницький державний аграрний університет	3,43	11	15
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва	2,57	12	7
Сумський національний аграрний університет	2,29	13	11
Одеський державний аграрний університет	2,00	14	16

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

Рахують та економлять

Випускників економічних факультетів — бухгалтерів, фінансистів, аудиторів — теж охоче беруть на роботу. Щоправда, початківцям-економістам не легко, оскільки вони мають витримувати серйозну конкуренцію тисяч більш досвідчених фахівців, які шукають роботу.

Натомість студенти можуть розраховувати на пропозицію не тільки бізнесу, але й державних структур. Звичайно, посада в бюджетній організації — не межа мрій, проте це можливість отримати навички та досвід.

“У НБУ діє програма стажування для студентів та випускників. Кращі за результатами стажування отримують запрошення на роботу. У 2017 році молоді фахівці були найбільш затребуваними у монетарному блоці — моделювання, прогнозування, макроаналіз”, — розповіли у прес-службі Національного банку.

Серед додаткових навичок цінується володіння іноземними мовами, наявність наукових і практичних робіт за фахом, знання нюансів документообігу на підприємстві, основ оподаткування, регулювання бізнесу, аж до того, з яких причин може прийти перевірка в компанію і чим це загрожує. Для аудиторів і бухгалтерів — це взагалі, як то кажуть, must have.

“Під час співбесіди HR також звертає увагу на такі риси здобувача, як уміння швидко включатися у робочий процес і мати справу з великим обсягом даних. Важлива здатність людини працювати в команді і готовність розвиватися”, — пояснює Світлана Тихоненко, начальник управління з розвитку бренду роботодавця “ПУМБ”.

Економістам-початківцям зазвичай пропонують середньоринкову зарплату. Хоча на випробувальний термін можуть запропонувати й оклад вдвоє менший.

Але якщо фахівець себе добре проявить (продуктивно візьме участь у підготовці чергового звіту, проходженні податкової перевірки), то він має право очікувати на відчутну доплату.

Підсумок: бухгалтер або фінансист повинен розбиратися у звітності, орієнтуватися у профільному законодавстві й уміти відбиватися від “нападок” перевіряльників. Такі фахівці були і будуть “на вагу золота”.

Рейтинг вишів, які готують економістів, наведений у табл. 5.

Таблиця 5. Рейтинг вишів, які готують економістів

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
КНУ ім. Тараса Шевченка	9,20	1	3
Національний університет “Киево-Могилянська Академія”	8,70	2	1
Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана	8,40	3	2
НТУУ “Київський політехнічний інститут”	7,80	4	4
Львівський національний університет імені Івана Франка	7,30	5	5
Харківський національний економічний університет	7,11	6	7
НТУ “Харківський політехнічний інститут”	6,89	7	12
Одеський державний економічний університет	6,89	8	11
Національний університет “Львівська політехніка”	6,70	9	8
Національний авіаційний університет (Київ)	6,50	10	6
Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	6,50	11	10
Донецький національний університет економіки та торгівлі ім. М. Тугана-Барановського (переміщений)	6,44	12	13

Закінчення табл. 5

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Дніпропетровський національний університет	6,33	13	9
Тернопільський національний економічний університет	6,20	14	19
Національний університет “Острозька академія”	6,10	15	23
Донецький національний університет (переміщений)	6,00	16	18
Одеський національний політехнічний університет	6,00	17	17
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова	5,80	18	14
Запорізький національний університет	5,11	19	16
Національний університет Державної митної служби України (Ірпінь)	5,10	20	20
Академія митної служби України (Дніпро)	5,00	21	24
Київський торгівельно-економічний університет	5,00	22	ну*
Одеська національна академія харчових технологій	4,67	23	25
Дніпропетровська державна фінансова академія	4,63	24	15
Національний університет харчових технологій (Київ)	4,30	25	22

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

Надійно будують

Первинний ринок нерухомості продовжує рости як на дріжджах. І будівельні компанії ще мінімум 3-5 років будуть потребувати фахівців у галузі архітектури, проектування і прокладання інженерних систем, енергоефективності та енергозбереження.

“У нас величезний брак фахівців технічного спрямування, таких як інженер-конструктор або інженер з технічного нагляду. Але нам потрібно підвищувати престижність таких професій. Як це зробити? Пропонувати цікаві проекти і можливість самовиражатися”, — розповідає Євген Леськів, керуючий партнер компанії KBD.

Інше питання, що більшість роботодавців не задоволені рівнем знань молодих претендентів, тому згодні наймати їх тільки за наявності портфоліо готових проектів і на зарплату, як буде нижча за середньоринкову.

“Ми передусім звертаємо увагу на працездатність співробітника, його амбіції. Диплом для нас має значення, але головним у питанні вибору співробітника я б назвав бажання вчитися і розвиватися незалежно від тих базових знань, які він отримав у виші, і вміння творчо мислити”, — продовжує Євген Леськів.

Усе частіше від претендентів очікують володіння іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою) на рівні B1 (проміжний) і вище. Вона стане в нагоді для вивчення проектної документації, роботи зі спеціалізованим софтом і профільною літературою.

Важливо, що більшість будівельних компаній обіцяють молодим співробітникам перспективу кар’єрного зростання і збільшення рівня окладів. Звичайно, не за гарні очі, а за виконання поставлених завдань та індивідуальну ефективність кожного окремого фахівця.

Підсумок: забудовники готові наймати на роботу випускників. Але тільки за умови, що екс-студент прийде працевлаштуватися з готовим портфоліо проектів і солідною базою знань.

Рейтинг вишів, які готують будівельників, наведений у табл. 6.

Таблиця 6. Рейтинг вишів, які готують будівельників

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
НТУ “Київський політехнічний інститут”	8,8	1	2
Київський національний університет будівництва та архітектури	8,6	2	1
Харківський державний технічний університет будівництва та архітектури	8,2	3	6
Національний університет “Львівська політехніка”	6,6	4	5
Національний авіаційний університет (Київ)	6,4	5	7
Національний транспортний університет (Київ)	6,2	6	3
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури (Дніпро)	6,2	7	4
Донецька національна академія будівництва та архітектури (переміщена)	6,0	8	ну*

Закінчення табл. 6

ВНЗ	Середній бал	Місце у рейтингу	
		2018 р.	2012 р.
Харківський національний автомобільно-дорожній університет	5,4	9	8
Українська державна академія залізничного транспорту (Харків)	5,0	10	9
Криворізький технічний університет	4,4	11	11
Луганський національний аграрний університет (переміщений)	3,8	12	10

* ну — не брав участі у попередньому рейтингу

Катерина Спориш, Павло Харламов
Переклад — **Юлія Слущка**

Kateryna Sporysh, Pavlo Kharlamov. *The Salary Rating of Higher Educational Establishments 2018*

We offer the salary ranking of Ukraine's higher educational establishments compiled by the editorial board of the journal "Money" on the basis surveying the employers.